

Gensidig respekt

Af Suzanne Rasmussen, Husumgade 11, 4., København N

JEG HØRTE P1-debat 17/10 og tænkte følgende:

Det er en umulig debat. Et ægte dilemma, der kræver en salomonisk løsning. Morgenavisen Jyllands-Posten har bragt en lille serie tegninger af profeten Muhammed. Avisen har opfordret nogle tegnere til at udføre dåden og dernæst skrevet en artikel om det. Stunten blev udtænkt som et slag i luften for ytringsfriheden.

Forhistorien til medieeventen var rygterne om alle de illustrationer, der ikke turde bidrage til en børnebog om profeten i angst for dødelige repressalier fra muslimer.

Frygt er reel nok med mordet på Theo van Gogh som det oplagte eksempel at henvise til. Angsten for drabelige fatwa'er får dem til at holde sig tilbage, hævdes det.

De underlægger sig dermed en slags selvensur, og det burde ikke ske her hos os, synes JP at mene. Og hvem kan ikke give avisene ret i det?

Omvendt må man også se på det fra den troende muslims synspunkt.

Ud fra respekt for religionens dogmer opretholdes et stringent billedforbud. At formåste sig til at forsøge

Men er det o.k. at hugge lige ned i den rå nerve for eksemplets skyld?

at gengive, hvad Gud har skabt, er en blasfemisk handling. Slet og ret en ringeagtstrykning over for det mest ophøjede, der eksisterer.

Med en bolthammer har JP bestormet et ultimativt tabu for at manifestere sit budskab om den umistelige ytringsfrihed.

JP valgte ikke at repekere den lille forskel og undlod dermed at bidrage til at finde en mindelig omgangsform i fremtiden. Avisen prioriterede at bevise sin ubeklækkelighed frem for at gå ind i en nuanceret debat om, hvad man kan forlange af gensidig respekt i pagt med ytringsfriheden.

Garanti for protester

Som en lille dreng med en pind gik avisen direkte efter et punkt, hvor der med garanti ville rejse sig vrede protester, og der kom da også forudsigeligt nok dødsstruser mod to af tegnerne.

Det blev mindst rapporteret i radioavisen, både da de to blev rådet til at gå under jorden af PET og senere, da den sindsforstyrrede

de unge mand af udenlandsk oprindelse blev anholdt dagen efter.

Hvordan greb JP sagen an den sommer, da et parti jessandaler blev tvunget af hylderne af vrede kristne, der fandt det fornærmende blasfemisk at anbringe billedet af Jesus under foden for at træde på det gang efter gang, og trække det helige ikon gennem støv og skidt på gaderne og søle det med i uhumske efterladenskaber, cigaretskodder og hundelorte inklusive.

Den gik ikke for Brugsen, eller hvad det nu var for en butikskæde.

Hvor fornærmet var JP over denne censurkampagne? Hvilke stunts udløste det i den aldrig svigende fortrop af frie penningsvingere?

I den rå nerve

Der kan rejses en debat om frygten for islams snæversyn på mange måder.

Men er det o.k. at hugge lige ned i den rå nerve for eksemplets skyld?

Med hele den frie presses historie i ryggen og dens rolle i skabelsen af det moderne demokrati, er JP selvskrevet til at gå forrest med enhver begrænsning af ytringsfriheden, der dukker op, og råbe vagt i gevær.

Men hvis vi skal have en fredsommelig omgang i hverdagen, må vi ikke gribe til forstokket princippryteri frem for gensidig respekt.

Loven må da gælde for alle

Af Thomas Lindekilde, Præstegaardsvej 11, Gram

JEG BLEV SLÅET med forundring og forbavselse, da Ribes borgmester, Preben Rudiengaard, tonede frem på tv-skærmen og med sin vanlige nedladende, og i dette tilfælde også grove dæbform, nedgjorde miljøminister Connie Hedegaards beslutning om at erklære Føtex i Ribe ulovligt.

Kustoder blev vi konservative kaldt, men også andre skældsord hagledes ned over os. Hvis man ikke lige ved, hvad hr. Rudiengaard har udrettet, ville man rædselsslagen krybe i et hul.

DSB: Det var en kikser

Af Erik Christensen, trafikchef, DSB, København

I INDLÆGGET "En Tycho Brahes-lørdag" i JP 18/10 beskriver Jacob Christensen, Rentemestervej 92, København NV, en uheldig rejseoplevelse, da han i lørdags var med et lyntog fra København til Århus.

Situationen var, at toget gik i stykker mellem Vejle og Hedensted.

Og derefter måtte passagererne opholde sig i mere end to og en halv time i toget, mens DSB's personale i og uden for toget arbejdede med at løse problemet.

Først og fremmest er der ingen grund til at skjule, at sagen burde have været håndteret anderledes.

Vi har således en retningslinje i DSB, der siger, at der bør gå maksimalt en time, inden et tog i den situation skal tommes for passagerer, hvorefter man kan etablere videretransport med et andet tog, busser eller taxi.

Når toget ikke blev tømt efter en time, skyldes det, at der blev ved med at komme meldinger fra toget om, at nu så en løsning ud til at være på vej.

Hadde løsningen været lige om hjørnet, ville DSB næppe have fået ros for at tømme toget.

For det betyder i alle tilfælde yderligere forsinker for passagererne.

Det andet forhold, der spillede ind på den sene beslutning, var, at netop på det sted, hvor toget standsede, ville det have været vanskeligt at få passagererne ud af toget.

Hans politiske eftermæle er kort: Han har solgt Ribe by og sjæl til Esbjerg og nedlagt Ribe som gammel selvstændig købstad. En mere begavet og mindre kluntet politisk adfærd havde givet et selvstændigt Ribe (uden erhvervsafgifter).

Tilbage til den konkrete sag.

Problemet handler om, hvorvidt lov skal holdes i dette land i alle tilfælde, eller om der i nogle tilfælde skal ses gennem fingre med ulovligheder, når det er bestemte virksomheder, der overtræder den, eller det passer ind i en håndfuld lokale politikeres visioner?

Jeg kan spørge borgmesteren: Skal loven kun overholdes af den lille landmand, der ikke bor så langt fra Bilka i Horsens, som med henvisning til samme lov blev beordret til at rive sin ulovligt opførte maskinhal ned, men ikke af bestemte virksomheder eller interesseorganisationer?

Til borgmesterens bemærkninger om, at loven er et levn fra Svend Auken's tid som minister. Var det nu ikke en venstremænd ved navn H.C. Schmidt, der afløste Svend Auken?

Hvorfor i alverden har Rudiengaard og Schmidt så ikke for længst ændret loven?

KORT SAGT

E-mail: debat@jp.dk

Ingen muslimsk dialog

Muslimere taler tit med to tungen, når de taler med vantro danskere. Så jeg var mistænksom, da jeg første gang hørte om Zubair Butt Hussains "Muslimer i dialog". Jeg tænkte, at det nok snarere var "Fundamentalistisk islamisk indoktrinering", og det fik vi, da han forleden med konstante afbrydelser i DR's "Deadline" forhindrede JP's kulturredaktør i at tale.

Tove Danielsen, Nørrebrogade 163, København N

Skift til højeste invalidepension

Afdøde biskop Georg Geil, Viborg, har udtalt, at de mennesker, der ikke havde humoristisk sans, burde have højeste invalidepension. På baggrund af postyret over nogle vittige tegninger skulle man måske overveje, om det ville være bedst, om bistandshjælpen blev byttet til invalidepension.

Peder M. Jørgensen, Østergade 20 A, Kanup

Læs Koranen

Debatten viser, at mange debattører tilsyneladende aldrig har læst Koranen, men kun kender til løsrørende citater. Læs Koranen og løft debatten til et højere niveau. Andre igen viser total mangel på kendskab til begrebet ytringsfrihed, og det er jo også skammeligt. JP fortjener stor ros for at have åbnet denne vigtige debat og skal ikke undskyldes noget.

Kaj Anders Jensen, Østergade 26, Mariager

En forståelig reaktion

Jeg forstår fuldt ud integrationsordfører Anne-Marie Meldgaards reaktion på sammenbruddet. Henrik Sass Larsen (S) sagde i DR's "Profilen" 19/10 bl.a., at integrationspolitikken har svigtet. Hvem stod for nul integrations tiltag i 1990'erne ud over Karen Jespersen. Lyt dog til jeres kloge kvinder.

Annemarie Sass Krohn, Junggreensvej 17, st., Frederiksberg

Darwinisme?

I den noget skingre (religøse?) debat om udvikling/skabelse vil jeg lige minde om, at der er stor forskel på, om noget er vedtaget, eller om det er bevist.

Ole Karlsen, Nordenåvej 6, Hemmet

Send Deres "Kort sagt" til Jyllands-Posten, maks. 40 ord, mærket "Kun for JP". Vi henviser i øvrigt til reglerne for optagelse af læserbreve.

Et skud fra hoften

Af Henrik Højlund, sognepræst, Vestergade 42 B, Løsning

REAKTIONERNE PÅ journalist Kim Hundevadts glædeligt nuancerede artikel i Jyllands-Posten om såkaldt intelligent design har været omtrent lige efter bogen:

En nedladende, let irriteret storebror-attitude. Som sagt en forventelig reaktion. Og den bør tages med ophøjet ro af alle, der finder tanken om intelligent design interessant. Det er en klassisk storebror-taktik: Man forsøger at kyse lillebror til tavshed.

Hos nogle grænser reaktionen til det perfide. Således holder JP's leder sig ikke tilbage. Med vanlig slingerkurs, når det drejer sig

om temaer, der har links til tro og religion, fyrer avisen fra hoften.

Denne gang mod intelligent design-tilhængere. Den faglige integritet hos en lektor i molekylærbiologi ved Roskilde Universitet beklædtes eftertrykkeligt med udtryk som »lader navnviddet få frit løb«.

En biskop må også holde for og i almindelighed tilhængere af, at universet og livet ikke kunne være, som det er, mindre det er meget bevidst designet. De karakteriseres som »religiøst formørkede« og som folk, der »infiltrerer skolesystemet« med »statsautoriseret fordummelse«.

Spørgsmålet presser sig på: Er JP ved at gå Ekstra Bladet i bedene?

Er vi stadig aber?

Af Knud Ochsner, pastor emer., Skæring Parkvej 78, Egå

DET ER forkert at hævde, at enten må vi nedstamme fra aberne, eller også har Gud skabt os.

Hvorfor skulle skaberen ikke kunne lade hele evolutionen så at sige være menneskeheden's fostertilstand? Og ligesom vort stadig større kendskab til alle stadier i et

fosters udvikling ikke gør et nyfødt barn til et mindre under, gør vor stadig større, men ufuldstændige viden om evolutionen ikke et menneske til noget mindre underfuldt.

Som min lærer ved det Teologiske Fakultet i København, professor N.H. Søb, udtrykte det:

»Problemet er ikke, om vi nedstammer fra aberne, men om vi er aber!»

En sober debat, tak

Af Ida Vestergaard, lærer, Fuglebakken 20, Herrup, Vinderup

MAN BLIVER flov, når man læser JP's leder 18/10. Har JP virkelig en lederskribent, der ikke forstår at holde debatten på et sobert plan? Det virker tarveligt at nedgøre andre tænkende mennesker,

fordi de ikke er af samme opfattelse som han.

Enhver kan rakte sin modpart ned, men det venter man ikke af en lederskribent i en nogenlunde sober avis som JP, og det fremmer i hvert fald ikke klarheden i sagen. Og naturligvis må de to syn leve side om side, indtil vi en dag – måske – ved, hvordan livet er opstået.

Skriv til os på debat@jp.dk

Vi bringer kun indlæg alene sendt til JP og beder Dem påtægne indlægget "Kun for JP". Indlægget skal være påført Deres navn og adresse. Vi forbeholder os ret til forkortelser og påtager os intet ansvar for tilsendte debatindlæg. Breve sendes til: Debatedaktionen, Jyllands-Posten, Grøndalsvej 3, 8260 Viby J.

En frihed under ansvar

Af Eva Smith, professor, dr.jur., Studiestræde 6, København K

JP HAR BEDT tegnere om 12 karikaturløsnings af profeten Muhammed som et forsvar for ytringsfriheden.

Må jeg minde om, at ytringsfrihed er retten til at videregive tanker og meninger til andre. Men hvilken tanke eller mening ligger bag Morgenavisen Jyllands-Postens indslag – ud over at udvise foragt for andre tro?

Hvad ville JP mene, hvis en muslimsk forening spurgte sine medlemmer, hvem der turde brænde

Ytringsfrihed har man under ansvar – bl.a. for ikke unødigt at krænke andre.

dannebrog af på rådhuspladsen? I ytringsfrihedens navn, forstas.

Ytringsfrihed har man under ansvar – bl.a. for ikke unødigt at krænke andre. Mangel på respekt for andres tro og følelser har intet med ytringsfrihed at gøre.

JP's meningsløse provokation kan naturligvis ikke retfærdiggøre trusler mod tegnerne. Men JP burde give det muslimske samfund, som på fredelig vis har ud-

trykt sin smerte og harme, en undskyldning.

Vi danskere forlanger respekt for vore normer og værdier – husker jeg rigtigt, hvis en af vore højt besungne danske værdier er tolerance?

Jyllands-Postens svar

Ytringsfriheden er meget andet og mere end at videregive tanker og meninger. Det burde juraprofessoren vide. Det er også retten, og måske endda pligten til at påpege det relevante samfundsproblem, at forfatterne oversætter, billedkunstnere og arrangører af kunstudstillinger lader sig gribe af selvcensur af frygt for voldelige repressalier.

Redaktionen

Europas sjæl er splittelse

Europasamlerne har frihedsidéerne imod sig. Fællesskabets linje i Europas historie bebuder slette tider for almindelige mennesker. Enhed og samling er aristokraternes drøm om en sikker og varig styring af folket. Risikoen for oprør må elimineres. Kun på det sæt kan frugterne af herredømmet nydes til fulde. Og Den Europæiske Union er udpræget et aristokratisk projekt, skriver kronikøren.

JP-KRONIK

FREDAG 21.10.2005

Af Steen Steensen, lektor, Ranum

Er et forenet Europa et gode, eller er et splittet Europa at foretrække? Hvad siger den historiske erfaring herom?

Der går to hovedstrømninger gennem det europæiske kontinentets historie. Europa kender til autoritære perioder. Nogle af klodens værste ideologier er blevet til i denne verdensdel og forsøgt realiseret. Men der findes også en frihedslinje. Individualismen opstod i Europa, en individ for det enkelte menneske. Demokratiet er et europæisk fænomen.

De autoritære træk har i udpræget grad været forbundet med visioner om et samlet Europa. Frihedslinjen er derimod knyttet til europæisk splittelse.

Alexander den Store var den første erobreren i gigantklassen, der udgik fra Europa. Makedonien udgjorde hans base. Til al held for europæerne

rettede han blikket mod øst. Det gik hårdt ud over Vestasien og Levanten. Folkelagene der oplevede onde tider. Noget godt førte hans samlingsbeskræbelse ikke med sig. Heldigvis blev han ikke så gammel. Ved Alexanders død i 323 f. Kr. faldt det forenede territorium sammen.

Kort tid efter trådte romerne frem på den historiske scene. Romerriget skabte det første store europæiske fællesskab. Helt til Skotland nåede romerne, og de strejfede også den danske grænse. Senere konsoliderede de romerske myndigheder sig bag Rhinen og Donau. Tager man udvidelserne i Nordafrika og Syrien og Palæstina med, strakte landområderne sig så vidt, at de i størrelse rigeligt matcher den nuværende europæiske forening. I 1000 år fra ca. 500 f. Kr. til 500 e. Kr. dominerede dette samarbejde. Romerriget blev ubetinget betegnes som en autoritær statsdannelse, en herskermagt, hvor undertrykkelsen og udbytningen er til at få øje på.

Karl den Store omkring 800 er den næste europæiske forener. Han tog titel af tysk-romersk kejser. Det mest af hans tid gik med krig. Omvendelse af hedninge udgjorde en del af hans visioner. På dette tidspunkt rådede Kong Godfred i danernes rige. Han forsøgte efter evne at mane Karl til besindelse. Ingenlunde gav han sig af med en samarbejdspolitik. Dannevirke udbyggede han til værn mod Europas forening. Karl den Store voldte megen skade. Lykkeligvis gik hans omfattede europæiske samling i opløsning efter hans død.

Dernæst meldte Karl V. sin ankomst. Han lod sig udråde til kejser i 1519. Karl den Store var slem, men Karl V. forekom værre. Han var besat af tanken om europæisk enhed. Kejseren og paven skulle i fællesskab forene den vestlige kristenhed. Faktisk omtalte han sig selv som Guds bannerfører og troens sande forsvarer. Det var meningen at styre det vældige territorium på fundamentet af europæiske værdier. Kejseren jagtede freden, den endelige fred, når Europa var samlet. Dog måtte han først have overstået en krig til. Oprør kunne trods alt ikke tolereres. Stridigheder og spektakler var frugten af hans bestræbelser.

Napoleon Bonaparte gjorde sig også om europæisk samlar. Denne gang blev ordet befrielse skubbet foran visionen. Spanien, Italien, Østrig, Preussen og Rusland måtte især holde for. Ustandselig var der noget at gøre for den franske kejser. I 1815 var det slut. Ved Waterloo led han det endelige nederlag. Europæere slap i denne omgang for en længerevarig enhed.

Tyskland stod for det næste forsøg på at samle europæerne. Ideen om et Neueuropa under Tysklands ledelse blomstrede navnlig efter Frankrigs fald i 1940. Tyskerne kunne efter sejren over den vestlige nabo næsten ikke få armene ned. Men fællesskabstanken var ikke bare et stemningsprojekt. I 1943 erklærede Adolf Hitler ligueud, at han ville eliminere småstatsskræmlet i Europa, *das Kleinststaatenrumpel*. I begyndelsen af besættelsen syntes statsminister Thorvald Stauning og udenrigsminister Erik Scavenius indstillet på et

aktivt samarbejde med Tyskland om nyordningen. Bestræbelserne på at skabe et europæisk fællesskab har ikke på noget tidspunkt ført et gode med sig. Kun smertelige erfaringer findes.

Krig og undertrykkelse er fulgt i sporene på politikmagternes ambitioner. Aldrig har Europas samling været folkenes projekt. Samtlige visioner er udtænkt og sat i værk af magtsyge elementer fra overklassen.

Europas kultur har imidlertid andet at byde på. Vi støder første gang på frihedslinjen i århundrederne før vor tidsregnings begynder. Oldtidens Grækenland er stedet. Dengang forekom det græske område splittet op i småstater. Toneangivende var bystaten Athen. Der opstod demokratiet. Ordet er græsk og betyder folks styre. Demokratiet blev opfattet som et modtræk mod aristokratiet og monarkiet. Demokratierne stillede sig selv et

meget vigtigt spørgsmål, der lød sådan: Hvordan fastholder man friheden, når den først er vundet? Svaret understregede det enkle, at alle frie mænd måtte deltage i lovgivning og retshåndhævelsen. Kun på den facon var folkets brede lag i stand til at holde elittære anslag i ave.

Det er også værd at hæfte sig ved, at demokratiet opstod i et lille land. Alene af den erfaring kan man udlede følgende: Et land kan ikke være for lille. Jo flere selvstændige nationer, der findes, des bedre. Alt senere erfaring viser utvetydigt, at et lille land ikke bare er friere, det er også rigere, fredeligere og mere human.

I renessansen sprang frihedslinjen i Europas historie på ny i flor. I perioden mellem 1350 og 1550 brød kapitalismen igennem i småstaterne i Norditalien. Privatøkonomien nærmest eksploderede i landene, blandt andet i Firenze, Genova og Venezia.

Der eksisterede en udpræget splittelse mellem nationerne, og virksomhederne konkurrerede indbyrdes på livet løs. Ligesom i de græske bystater blomstrede kunsten. Individualismen og den frie tanke fik mæle. Splittelsen gav rum for friske ideer og forøgede velstanden.

Den klassiske liberalisme i det 18. og 19. århundrede udrettede tilsvarende underværker. Nu kommer den melding til orde, at mennesket ejer en række naturlige rettigheder, for eksempel retten til liv, frihed og ejendom. Disse naturgivne bestemmelser må staten respektere. Alle bør i virkeligheden udvise respekt for andres frihed.

De klassiske liberalister understregede vigtigheden af tros- og ytringsfrihed i samfundet. Betydningen af økonomisk frihed blev i særlig grad fremhævet. Næringsfriheden og retten til selveje udgjorde de vigtigste elementer. De gjaldt som betingelse for, at de øvrige frihedsrettigheder kunne leve. Produktive mennesker kom til ære og værdighed. Den foreteelse hører alene frihedslinjen til.

Mangfoldigheden af lande udgør særkendet for kontinentet. Splittelsen

